

The Professional Learning Community Affecting Teacher Competency in Active Learning Management of The Schools Under Nongbua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2

Wannapa Nantasang

Faculty of Education Pichayabundit College, Thailand

Corresponding author: wannapa145789@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to: 1) study the professional learning community, 2) examine the teachers' competencies in active learning management, and 3) investigate the impact of professional learning communities on teachers' competencies in active learning management in schools under the jurisdiction of the Office of the Basic Education Commission. The sample group consisted of 285 teachers from schools under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument used was a 5-point Likert scale questionnaire with a reliability value of 0.94. Data were analyzed using statistical software to calculate the mean, percentage, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and regression analysis to predict the criterion variables. Multiple regression analysis with steps was used for the analysis.

The research findings are as follows: 1) The professional learning community, overall, is at a high level. 2) The teachers' competencies in active learning management overall, is at a high level. and 3) The professional learning community impacts teachers' competencies in active learning management in schools under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2, in the areas of teamwork (X_2), leadership (X_3), shared vision (X_1), and knowledge exchange (X_4). The multiple correlation coefficient is 0.996, with statistical significance at the .01 level. The predictive coefficient or prediction power is 99.30% ($R^2 = .993$), with the regression coefficients in standardized scores (β) of 0.240, 0.293, 0.353, and 0.111, respectively.

Keywords: Professional Learning Community, Teacher Competencies, Active Learning Management

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วรรณภา นันทะแสง

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต, ประเทศไทย

Corresponding author: wannapa145789@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ศึกษาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.996 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 99.30 ($R^2 = .993$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.240, 0.293, 0.353 และ 0.111 ตามลำดับ.

คำสำคัญ: การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

© 2025 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับการแข่งขันสูงและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ ประเทศไทยก็ต้องปรับการจัดการศึกษาให้ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่สามารถแข่งขันในระดับโลก พร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ การปฏิรูปการศึกษาของครูและระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรต้องมีการพัฒนาเพื่อสร้างคุณภาพการศึกษาที่ทันสมัย การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนตามบริบทของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมตัวให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรจึงต้องเชื่อมโยงกับบริบทสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการแก้ปัญหา โดยเน้นการร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2560)

แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นมืออาชีพดังกล่าว คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เนื่องจากแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนี้นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งการนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความเชื่อในการทำงานอย่างร่วมมือ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาเชิงวิชาชีพ (professional development) ได้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องของบุคลากรทางการศึกษาในการค้นคว้าและการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ภายใต้การปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดถือวิสัยทัศน์

ของสถานศึกษาและเป้าหมายที่สมาชิกตกลงร่วมกันเป็นสำคัญ (Richard DuFour, DuFour, & Eaker, 2008) นอกจากนี้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะสร้างวัฒนธรรมการทำงานในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สร้างแรงจูงใจในการทำงานและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครู ซึ่งส่งผลให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (Cormier & Olivier, 2009) สำหรับประเทศไทย ได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่โรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยคาดหวังให้เกิดการสะท้อนคิด อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาด้วยการนำบุคคลมาอยู่รวมกันเพื่อเรียนรู้และแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน จากความเชื่อในแนวคิดที่ว่า จะก่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติจากผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2560)

การนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการบริหารวิชาการเป็นวิธีการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูผู้สอน ผู้บริหาร และชุมชน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกระดับ ทั้งบุคคล กลุ่ม และชุมชน ซึ่งจะช่วยในการกำหนดทิศทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทิศทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างจริงจัง โดยการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชา วิธีการสอน และแนวคิดการสอนจากการให้ครูเป็นผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว ไปสู่การให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ สร้างประโยชน์ต่อสังคม พร้อมทั้งพัฒนาทักษะชีวิตและความคิดสร้างสรรค์ การสอนในรูปแบบนี้ต้องการครูที่มีคุณภาพ โดยมีจิตวิญญาณของความเป็นครู และสามารถประยุกต์ใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาวิชาชีพได้ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากความรู้ที่จำเป็นต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการวางรากฐานการศึกษาสำหรับอนาคต สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันทั้งครูและผู้เรียน ครูไม่ควรเป็นแค่ผู้สอน แต่ควรผันตัวไปเป็นโค้ช หรือ "คุณอำนวย" ที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการใช้ปัญหาเป็นแกนหลักในการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องเลิกเน้นการสอนแบบเดิม ๆ และเปลี่ยนไปเน้นการเรียนรู้ ซึ่งทั้งครูและผู้เรียนต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับการศึกษารูปแบบใหม่ ซึ่งการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นถือเป็นตัวช่วยสำคัญในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ (กัมมัสส ออแด, 2561)

จากการศึกษาวิจัยของ Maria Entezari (2016) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น อีกทั้งผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ในระดับดีมาก ในทำนองเดียวกันกับ Diaz Martinez (2018) พบว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากวิธีการสอนแบบดั้งเดิมเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอนดีขึ้น โดยผู้เรียนร้อยละ 38 มีคะแนนพัฒนาขึ้นจากร้อยละ 12 เป็นมากกว่าร้อยละ 50 จากการศึกษาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิด และทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน (ทมนี สุไข, 2560) จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี เชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในยุคประเทศไทย 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560) ดังนั้น สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้สอนถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นพฤติกรรมที่ชี้ถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กลวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย มีความสามารถในการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ประยูร บุญใช้, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีเขตความรับผิดชอบ 3 อำเภอ อำเภอกลาง อำเภอสวรรคภูหา และอำเภอนาวัง มีสถานศึกษาในสังกัด 102 แห่ง เป็นโรงเรียนขยายโอกาส 33 แห่ง จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนชุมชน และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาองค์กร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และครูยังไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เกิดทักษะคุณภาพที่เอื้อต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อนักเรียน ปัญหาขาดการใช้สื่อ และเทคโนโลยี และครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพื่อไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และ

ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร เพื่อทันต่อสภาวะการณ์เติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง ซึ่งความต้องการและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างฐานปัญญาที่เข้มแข็ง เตรียมพร้อมที่จะใช้ฐานปัญญาที่มีของบุคลากรอย่างชาญฉลาด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2566)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อให้มีเป้าหมายในทิศทางปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของยุคที่ต้องการแนวคิดในการพัฒนาทางวิชาชีพในการเรียนรู้ และทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ เพื่อที่ผู้บริหารจะได้นำแนวทางการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปยึดถือและปฏิบัติ อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีทักษะรวมถึงสมรรถนะในงานที่รับผิดชอบซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาบรรลุตรงตามความต้องการขององค์กร และสามารถขับเคลื่อนนโยบายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
3. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,080 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 285 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรในแต่ละอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทักษะการเรียนรู้และการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. สมมติฐานการวิจัย

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

- 4.1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4.2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 4.3. สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 4.4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
- 4.5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)
- 4.6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
- 4.7. นำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94
- 4.8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 5.1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
- 5.2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ให้ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
- 5.3. ผู้วิจัยประสานงานขอรับแบบสอบถามคืน และติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับด้วยตัวผู้วิจัย
- 5.4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 6.2. วิเคราะห์ข้อมูลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
- 6.3. วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
- 6.4. วิเคราะห์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 7.1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
 - 7.1.1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)
 - 7.1.2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

7.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

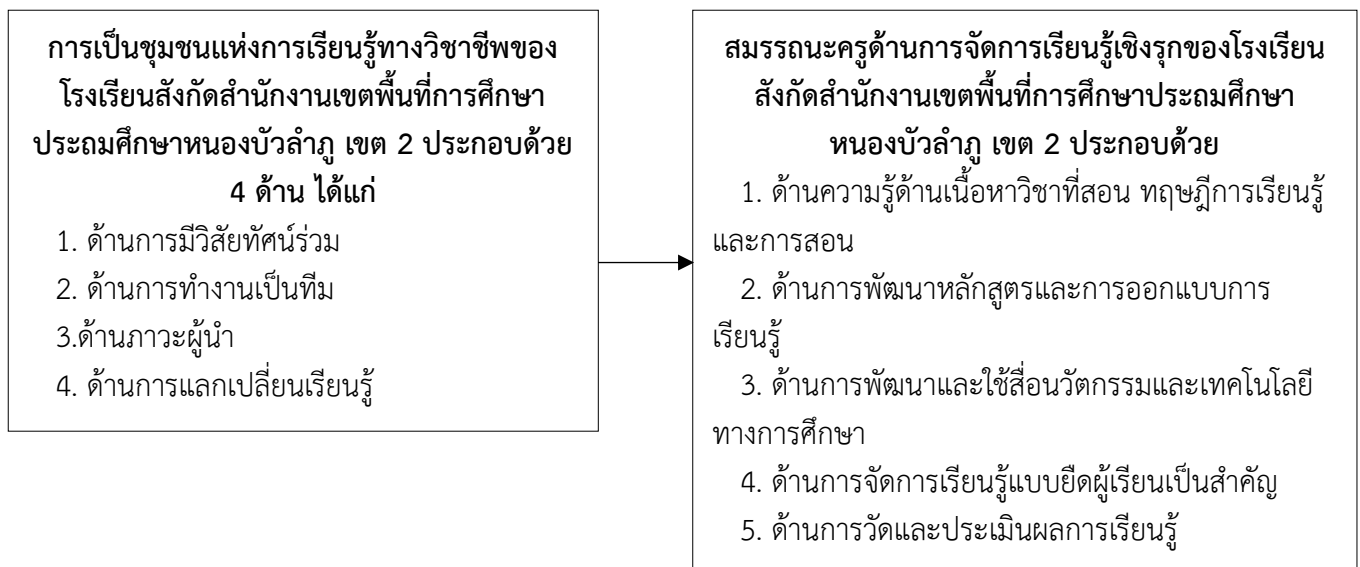
7.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการสร้างสมการถดถอย เพื่อพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีของนักวิชาการ ได้แก่ DuFour & Eaker (1998); Hord (1997); Sergiovanni (1994); สุภาพ ยืนคำพะเนา (2555); วิจารย์ พานิช (2556); วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557); สมุทร สมปอง (2558); วิริยะ วรายุ (2559); ขวลิต ชูกำแพง (2558) และสำนักพัฒนาครูและบุคลากร การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 2. สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยใช้แนวคิดและงานวิจัยของ Darling-Hammond and Baratz-Snowden (2005); Stacy Zeiger (2015); สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558); จรูญ พานิชผลินไชย (2559); เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย (2560); อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และ นิธิ เหมมนันต์ (2560); นันทกา วารินิน (2557); ยศ สามเมือง (2561); กันตวรรณ มีสมสาร (2562); สุพิช ชัยมงคล (2556) และเฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2563) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรเกณฑ์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.15	0.57	มาก	4
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.17	0.54	มาก	3
3. ด้านภาวะผู้นำ	4.49	0.44	มาก	1
4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.38	0.43	มาก	2
โดยรวม	4.28	0.45	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}=4.49$) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}=4.38$) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.17$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=4.15$)

2. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทักษะการเรียนรู้และการสอน	4.41	0.44	มาก	2
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้	4.12	0.55	มาก	4
3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.07	0.67	มาก	5
4. ด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเป็นสำคัญ	4.22	0.51	มาก	3
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.57	0.46	มากที่สุด	1
โดยรวม	4.27	0.45	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.57$) ด้านความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทักษะการเรียนรู้และการสอน ($\bar{X}=4.41$) ด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.22$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.12$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}=4.07$)

3. ผลการวิเคราะห์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_{tot}	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	-	.805**	.570**	.649**	.909**	สูง
2. ด้านการทำงานเป็นทีม		-	.654**	.749**	.913**	สูง
3. ด้านภาวะผู้นำ			-	.885**	.820**	สูง
4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้				-	.862**	สูง
การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ X_{tot}					.993**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทักษะที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($R=0.913$) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($R=0.909$) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($R=0.862$) ตามลำดับ ส่วนทักษะที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ (X_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($R=0.820$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

รูปแบบ	ตัวแปรทำนาย	R	R^2	R^2_{adj}	R^2_{change}	$SE_{est.}$	F_{change}	P
1.	X_2	0.913	0.833	0.832	0.833	0.18513	1410.942	.000**
2.	X_2, X_3	0.959	0.920	0.919	0.087	0.12865	304.043	.000**
3.	X_2, X_3, X_1	0.995	0.991	0.991	0.071	0.04318	2221.969	.000**
4.	X_2, X_3, X_1, X_4	0.996	0.993	0.993	0.002	0.03871	69.675	.000**
5.	Constant	0.996	0.993	0.993	0.002	0.03871	69.675	.000**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R) เท่ากับ 0.996 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.993 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{adj}) เท่ากับ 0.993 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ 0.03871 ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรสามารถพยากรณ์สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ร้อยละ 99.30

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2)	0.240	0.288	29.112	.000**
2. ด้านภาวะผู้นำ (X_3)	0.293	0.284	26.016	.000**
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1)	0.353	0.448	51.912	.000**
4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4)	0.111	0.104	8.347	.000**
5. ค่าคงที่ (Constant)	0.007		0.275	.000**

$R = 0.996$, $R^2 = 0.993$, $R^2_{adj} = 0.993$, $F = 69.675$, $df1 = 1$, $df2 = 280$, $Sig. < 0.01$,

SE est. = 0.03871, a = 99.30

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) เข้าสมการถดถอยแล้ว ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.996 ($R=0.996$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือการทำนาย ร้อยละ 99.30 ($R^2=0.993$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มากที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.240, 0.293, 0.353 และ 0.111 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 0.007 + 0.240 (X_2) + 0.293 (X_3) + 0.353 (X_1) + 0.111 (X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Zy' = 0.288 (Z_2) + 0.284 (Z_3) + 0.448 (Z_1) + 0.104 (Z_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำงานร่วมกันเป็นทีม มีวิสัยทัศน์ร่วม และเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ การส่งเสริมภาวะผู้นำของครูยังช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู อย่างไรก็ตาม แม้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาในมิติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ชัยอาวุธ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านประกอบด้วย ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตธร หิรัญลักษณ์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ และด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ

2. สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นเพราะ ครูตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินที่หลากหลายทั้งแบบรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีแนวโน้มในการใช้เทคนิคการประเมินที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการใช้แบบวัดที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งการที่ครูให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผล อาจสะท้อนถึงนโยบายของสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่สนับสนุนให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม ตลอดจนการอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชิต อภัยวาทีน (2567) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนนภาเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้สอน ระดับปฐมวัย โรงเรียนนภาเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก : กรณีศึกษาสหวิทยาเขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสหวิทยาเขตสตึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.996 ซึ่งนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 99.30 ($R^2 = .993$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถอธิบายและคาดการณ์สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างแม่นยำ การทำงานเป็นทีมช่วยให้เกิดการสนับสนุนและแลกเปลี่ยนแนวทางการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ภาวะผู้นำช่วยให้ครูสามารถขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีทิศทาง การมีวิสัยทัศน์ร่วมทำให้เกิดความสอดคล้องในเป้าหมายการพัฒนาการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยให้ครูได้ปรับปรุงแนวทางการสอนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาและสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับสมรรถนะครูและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ชัยอาวุธ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ (Y) โดยรวมกันทำนายได้ร้อยละ 89.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันต์ธร หิรัญลักษณ์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.805 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ดีที่สุด 4 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพของผู้เรียนได้ร้อยละ 69.10 โดยด้านทีมร่วมแรงร่วมใจมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม

2. สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_4) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.996 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 99.30 ($R^2 = .993$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้

1.1 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครู เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทำโครงการร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

1.2 พัฒนาภาวะผู้นำของครู โดยการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสนับสนุนให้มีการอบรม การพัฒนาแบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) และการให้โอกาสครูได้แสดงศักยภาพในการบริหารจัดการเรียนรู้

1.3 เสริมสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียนที่ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน และสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร

1.4 กระตุ้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการ สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น การจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และการให้ครูร่วมกันวิเคราะห์บทเรียน (Lesson Study)

1.5 สนับสนุนทรัพยากรและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยการจัดหาสื่อ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พร้อมทั้งให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาครู

1.6 ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสมรรถนะครูอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกับพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เพื่อที่จะได้ทราบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

2.3 ควรศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อรับทราบปัญหา แนวทางแก้ไขพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร.
- กัสมัสส์ อาแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินซ์นิพนธ์ดุขภูมิตติ สาขาวิชาจิตวิทยาและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันต์ธร หิรัญลักษณ์. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กันตวรรณ มีสมสาร. (2562). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการคิดในเอกสารการสอนชุดวิชาแนวการพัฒนาเด็กปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จรรยา พานิชย์ผลินไชย. (2559). การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 7(8): 130-143.
- เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. (2561). คู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชลิต ชูกำแพง. (2558). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู Professional Learning Community : PLC. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสารคาม, 23(2), 1-6.
- หมณี สุขใส. (2560). การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบกระตือรือร้นสำหรับนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยเอกชน. วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน, 3(1), 16-27.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2560). การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรีในโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาครูในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูงชายแดนไทย-เมียนมา ด้านจังหวัดตาก. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(4), 123-132.
- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal. 7(2): 1-13.
- ประยูร บุญใช้. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูประถมศึกษา. วารสารพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต, 15(1), 118-137.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2560). เหลียวหลังแลหน้าการศึกษาไทย. วารสารครุศาสตร์, 45(2), 304-309.
- ไพฑูรย์ สีนาร์ตน์. (2560). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยศ สามเมือง. (2561). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุดรธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 37(4): 133-141.
- ธนิชต์ อภัยวาทีน. (2567). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนนภาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ & บริษัท ตาปลา จำกัด.
- วรลักษณ์ ชูกำเนต. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วิริยะ วรายุ. (2559). การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศุภลักษณ์ ชัยอาวุธ. (2564). การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก : กรณีศึกษาสหวิทยาเขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุเทพ ชิตยวงษ์. (2562). รายงานนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. (2566). รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุพิช ชัยมงคล. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษาในพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุภาพ ยืนคำพะเนาว์. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมุทร สมปอง. (2558). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา: การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563). คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ลู่สถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ และณัฏฐ์ เหมมั่งคั่ง. (2560). การเปรียบเทียบสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. วารสารบรรณศาสตร์ มคอ., 9(1); 46-56.
- Cormier, R., & Olivier, D. F. (2009). *Professional Learning Committees: Characteristics, Principals, and Teachers*. Paper presented at the Annual Meeting of the Louisiana Education Research Association.
- Diaz Martinez. (2018). *Learning Fortran with active learning and Flipped Classroom at undergraduate program*. Reunión Anual 2019 de La AAPT-MX, 2.
- DuFour, R., DuFour, R., & Eaker, R. (2008). Revisiting professional learning communities at work: New insights for improving schools. *Teacher Librarian*, 37(4), 75.
- Darling-Hammond, L. & J. Baratz-Snowden. (2005). *A Good Teacher in Every Classroom: Preparing the Highly Qualified Teachers our Children Deserve*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.
- DuFour R. and Eaker, R. (1998). *Professional Learning Communities at Work : Best Practice for Enhancing Student Achievement*. Bloomington, IN : Solution Tree.

- Hord, S.M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. (Online). Form: <http://www.sedl.org/siss/plecredit/html>.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Maria Entezari. (2559). *Active Learning and Flipped Classroom*. International Journal of Higher Education, 5.
- Stacy Zeiger. (2015). *English Education Miami University*. Miami State.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building Community in Schools*. San Francisco, CA : JosseyBass.